

EI PAHAA PAHALLA.

Nykyiset tapahtumat Venäjällä ja äskettäin meillä Suomessakin ovat sitä laatua, että jokainen ajatteleva ihminen kauhistuen kysyy itseltään, onko murha ja väkivalta ja verinen veljessota ainoa keino, millä vanhuuttaan lahonnut yhteiskuntamuoto on puhdistettavissa ja uudistettavissa. Onko paha ainoastaan voitettavissa pahalla? Eikö ole olemassa mitään muuta keinoa? Ovathan kaikki viisaat jumalanmiehet julistaneet järkähtämättömänä totuutena, että ainoastaan hyvä voittaa pahan, että ainoastaan rakkaus voittaa vihan, että ainoastaan ylevämielinen rauhallisuus voittaa väkivallan. Ja tuntuuhan itsestään selvältä, ettei tarkoitus pyhitä keinoja! Jos kerran päämaali on rauha, rakkaus, sopusointu ja onni, kuinka se olisi saavutettavissa veristen taistelujen vihan, veljesriitojen, kyynelten ja huokausten kautta?

Tämä on ihmiskunnan iänikuinen läksy. Jokaisen yksilön povessa piilee onnen kaipuu, koko ihmiskunnan sydäntä elähyttää toivo kerran päästä luvattuun maahan, kerran saavuttaa onni, jota ainoastaan laupeuden kyynel kustuttavat. Mutta kuitenkin ei yksilö eikä ihmiskunta luovu etsimästä sitä onnea väkivallalla, taistelulla ja kamppailulla. Päämaali on useilla selvänä, mutta keinoja tuskin kukaan oivaltaa. Kuuroille korville ovat viisaat huutaneet. Yhäti vain ihmiset kuuntelevat himojensa myrskyisiä ääniä. »Tapa, tapa!» kaikuu oikeutettuna käskynä joka taholta, ja ne, jotka koettavat puhua järjen kieltä, sydämen kieltä, omantunnon kieltä, ne ovat toisten mielestä haaveilijoita.

Näin ollen on selvä, että toistaiseksi vallankumoukset ovat historiallisia välttämättömyksiä. Sorto yhdeltä puolen herättää katkeruutta ja vihaa toisaalla. Kuinka se katkeruus ja viha voisi lauhtua muuten kuin vereen ja koston? Vaarallista on leikkiä inhimillisten intohimojen kanssa. Se on jousen jännittämistä omaa itseään kohti.

Yhtäkaikki on juuri haaveilijoiden pieni etuvartiosto ihmiskunnan varsinaisena toivona. Sillä joskin heidän äänensä vielä on heikko, joskin heidän vaikutusvoimansa on mitätön, on se kuitenkin päivä päivältä kasvava ja varttuva ja lopulta heidän ohjelmansa tunkee läpi kaikkien mielten, sillä päivä kerran nousee, jolloin ihmiskunta ei enää luota »vanhoihin, taattuihin keinoihin». Sitä päivää odottaessa on ylen tärkeä, että haaveilijoiden »pikkuinen lauma» pysyy uskollisena loppuun asti.

Mikä sitten on heidän ohjelmansa? Mikä on se hyvä ja rauhallinen keino, jolla he tahtovat voittaa maailman vääryydet?

Kuulkaamme, mitä H. P. Blavatsky sanoo:

»Jos koettaisimme ajaa läpi valtiollisia muutoksia, ennenkuin olemme voineet uudistaa ihmisluontoa, on tämä aivan kuin jos kaataisimme uutta viiniä vanhoihin leileihin. Täytyy opettaa ihmisiä sisimmässä sydämessään tuntemaan ja tunnustamaan oikeita, totisia velvollisuuksiaan toisiaan kohtaan, sitten itsestään häviävät vanhat vallan väärinkäytöt ja kansallispolitiikan väärät lait, jotka perustuvat yhteiskunnalliseen ja valtiolliseen itsekkyyteen. Vähäjärkinen on puutarhuri, joka leikkaamalla koettaa poistaa myrkyllisiä kasveja kukkalavastaan, sen sijaan että kiskoisi ne juurineen pois. Mahdoton on saada aikaan pysyväinen valtiollinen uudistus, kun samat itsekkäät ihmiset edelleenkin johtavat asioita.» (The key to Theosophy, siv. 156.)

Ihmisten täytyy muuttua, ihmisten täytyy valistua! Kas siinä haaveilijoiden, mutta myös kaikkien viisasten neuvo. »Mutta eihän ihmiset voi enkeleiksi muuttua», väitetään tähän. »Jos jätätte odottamaan yhteiskunnan uudestasytymistä siksi kunnes ihmiset ovat tulleet täydellisiksi, saatte odottaa maailman loppuun saakka, eikä sittenkään se päivä ole koittava!»

Hyvin mahdollista, vastaavat haaveilijat, mutta kysymys ei olekaan täydellisistä ihmisistä ja enkeleistä. Mitä täydelliset ihmiset ja enkelit välittäisivät yhteiskuntamuodoista, mikäli koskee heitä itseään! Kyllä enkelit aina ja joka paikassa tulevat toimeen. Kysymys onkin tavallisista ihmisistä. Kysymys on siitä, että ihmiset ylipäänsä tarvitsisivat parempia, luonnollisempia, terveellisempiä, oikeudellisempia, vapaampia, rehellisempiä olosuhteita voidakseen kehittyä ja olla onnellisia. Ja näitä oloja saavuttaakseen heidän täytyy muuttua, valistua, herätä.

Mutta millä tavalla? Ainoastaan siten, että ymmärtävät ja koko sielullaan käsittävät, että pahaa ei voiteta pahalla, että väkivaltaa ei poisteta väkivallalla. Kaikissa ihmisissä on herätettävä halu

parempiin, kaikki ihmisiä, niin »ylhäisiä» kuin »alhaisia» on saatettava ikävöimään onnea ja tyytyväisyyttä ja vapautta – kaikille.

Se suuri ja mahtava keino, joka yksin vie toivottuun päämaaliin, on ihmisten sisäinen mielikuvituselämä. Koko luonto, koko yhteiskunta on ajatuksen eli mielikuvituksen tuotetta; jos muutoksia tahdotaan aikaansaada, on tämä mahdollista ainoastaan mielikuvituksen avulla. Mielikuvitus – lennokka, itsetietoinen ajatus – on luonnon suurin voima.

Mielikuvitus on pitkiä aikoja kulkenut määrättyä latuaan; nyt se monissa ihmisissä on alkanut uurttaa itselleen uusia uria. Mutta ennenkuin se kasvaa niin suureksi virraksi, että se tempaa kaikkien mielet mukanaan, ei se aikaansaa pysyvää muutosta.

Mielikuvituksen tie on tosi toiminnan tie, ja kuitenkin se vielä monen mielestä on hidas: sillä aikaa kun toiset »ajattelevat», kärsivät toiset vainoa ja vääryyttä. Olkoon, mutta eikö väkivaltaiset keinot luo kärsimyksiä? Ja ennen kaikkea: väkivalta ei vie päämaaliin, mutta ajattelu ja mielikuvitus on voitostaan varma. Eikä suinkaan tämä tie ole työtöntä! Mitä muuta se on kuin työtä? Työtä aamusta iltaan, hiljaista työtä, herätystyötä! Se työhän on sosialistisen liikkeen alkuperäinen, varsinainen ohjelma.

Ja näkymättömän maailman kannalta katsoen mielikuvituksen tie – kaukana siitä, että olisi hidas – onkin kaikista nopein tie. Miksi? Sentähden, että se kansa, joka uskaltaa kulkea hyvän tietä, vetää luoksensa suuria sieluja. Ja kuta enemmän suuria sieluja kansan keskuuteen syntyy, sitä valoisammaksi ja itsetietoisemmaksi ja nopeammaksi käy sen kansan tie »luvattuun maahan».

Onnellinen siis se kansa, joka valitsee »mielikuvituksen» rauhallisen tien; jos sen kansan keskuudessa tapahtuu vallankumouksia, ovat nekin rauhallista laatua.

Onnellinen se kansa, joka uskaltaa luottaa henkisiin voimiinsa, joka ei tartu miekkaan, ettei se miekkaan hukkuisi, vaan joka laulun ja sanan taikavoimalla karkottaa sorron ja vääryyden pimeät peikot. Onnellinen se kansa, sillä se on kuolleista nouseva ja kirkastuva ja kulkeva tulen kautta vahingottomatta.

Oi, onko historia näkevä sitä näytelmää?

Pekka Ervast.